

Koncepce prorodinné politiky statutárního města Jablonec nad Nisou na období 2014 - 2019

„Jablonec nad Nisou je partnerem rodin, aktivně s nimi spolupracuje, naslouchá jim, vytváří dobré prostředí pro rodiny, pro posilování rodinných vazeb a rodinných hodnot.“

Obsah

1. Východiska prorodinné politiky	3
1.1 Současná analýza	3
1.2 Dotazníkové šetření	4
2. Cíle na období 2014 – 2019.....	6
Cíl 1: Zajištění prorodinné politiky.....	7
Cíl 2: Informovanost rodin, komunikace s rodinami	7
Cíl 3: Služby pro rodinu	8
Cíl 4: Sladování rodinného a pracovního života	9
Cíl 5: Městský prostor přátelský rodině.....	10
Cíl 6: Finanční podpora	11

1. Východiska prorodinné politiky

Statutární město Jablonec nad Nisou dlouhodobě řeší situaci rodin ve městě a věnuje pozornost důležitým oblastem, které ovlivňují a rozvíjí pozitivní prorodinné klima na území města. Díky své systematické práci bylo město v roce 2008 oceněno Ministerstvem práce a sociálních věcí ČR. V prvním ročníku soutěže „Obec přátelská rodině“ byl městu v kategorii obce do 50 000 tisíc obyvatel udělen stejnojmenný titul. Dlouhodobé a systematické naplňování prorodinných opatření by mělo být zakotveno v Koncepti prorodinné politiky, která je hlavním dokumentem pro prorodinnou politiku.

Koncepce prorodinné politiky statutárního města Jablonec nad Nisou navazuje na dokument „Národní koncepce rodinné politiky“ přijatým vládou ČR v roce 2005 a na metodická doporučení „Rodinná politika na úrovni krajů a obcí“, které vydalo Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR. Konkrétní opatření podpory rodin vychází z místních podmínek v Jablonci nad Nisou, výstupů jednání Pracovní skupiny komunitního plánování pro rodinu, děti a mládež, dále také z podnětů organizací, které se rodině a rodinným aktivitám věnují, podnětů příslušných odborů magistrátu města a z příkladů dobré praxe dalších obcí.

Cílem rodinné politiky statutárního města Jablonec nad Nisou je věnovat soustavnou pozornost životním podmínkám rodin a nastavit vhodná opatření tak, aby byla posilována jejich autonomie a byly podporovány rodinné vztahy na všech úrovních, mezi všemi generacemi.

1.1 Současná analýza

	1995	2005	2007	2009	2011	2012
Počet obyvatel k 1. 7. v Jablonci nad Nisou	46 238	44 653	44 960	45 330	45 119	45 211
- z toho muži	22 026	21 304	21 476	21 775	21 639	21 673
- z toho ženy	24 212	23 349	23 484	23 555	23 480	23 538
Věková struktura k 31.12.						
0-14	5 943	6 612	6 357	6 427	6 725	6 842

15 - 29	10 870	9 624	9 519	9 040	8 262	7 993
30 - 39	6 156	6 780	7 226	7 636	7 578	7 568
40 - 49	7934	5 814	5 693	5 791	5 940	6 052
50 - 64	6 931	9 938	9 987	9 742	9 381	9 118
65+	5 818	5 890	6 269	6 692	7 320	7 732
Průměrný věk	38,1	39,9	40,3	40,6	41,4	41,4
Počet sňatků	237	218	276	219	188	182
Počet rozvodů	148	164	165	143	133	119
Počet narozených dětí	404	429	522	552	486	499
- z toho mimo manželství	124	167	222	258	243	254

1.2 Dotazníkové šetření

V souvislosti se zpracováním Koncepce prorodinné politiky statutárního města Jablonec nad Nisou na období 2014 – 2019 bylo provedeno dotazníkové šetření mezi občany. Dotazníky měli občané možnost vyplnit od 1. července 2013 do 6. října 2013 ve Vnitřním informačním středisku v budově magistrátu, ve Spolkovém domě a v elektronické formě na internetových stránkách www.jabloneckarodina.cz a www.mestojablonec.cz. Cílem dotazníkového šetření bylo zjistit spokojenost s prorodinnou politikou města ze strany občanů a sesbírat nové podněty ke zlepšování situace rodin ve městě.

Celkem bylo vyplněno 151 dotazníků. Z toho 119 respondentů byly ženy, 32 muži. Jednalo se zejména o respondenty ve věkové kategorii 30 -39 let (76 respondentů) a 40 - 49 let (29 respondentů). Nejčastěji odpovídali rodiče dětí ve věku do 3 let (67 respondentů), rodiče dětí ve věku od 4 do 6 let (58 respondentů) a rodiče dětí ve věku od 7 do 11 let (40 respondentů).

Více než polovina respondentů (68%) je dle výsledků šetření spokojena a spíše spokojena s podporou rodin za strany města. Převládá počet respondentů, kteří se domnívají, že město je obcí přátelskou rodině. Nejvíce využívanými službami a akcemi pro rodiny jsou v Jablonci nad Nisou veřejné akce, kroužky a zájmové činnosti a jednorázové akce jednotlivých organizací. V případě neinstitucionálních zařízení péče o děti využívají respondenti Studio Oříšek, MC Jablíčko a někteří také MC Magnet. Účastníci dotazníkového

šetření získávají nejvíce informací o prarodinných aktivitách z Jabloneckého měsíčníku (133 respondentů), z internetových stránek města (101 respondentů), na sociálních sítích a internetu (81 respondentů) a z letáků a programů jednotlivých organizací (79 respondentů).

Dotazník se zaměřil také na spokojenost se stavem a počtem dětských hřišť ve městě. Téměř 72% respondentů se domnívá, že hřiště pro děti a rodiny jsou v Jablonci nad Nisou spíše v dobrém stavu a je jich dostatečný počet. Chybějící hřiště nejčastěji respondenti uváděli v centru města, v Proseči nad Nisou, ve Vrkoslavicích. Také byl zmiňován stav hřišť u přehrady.

Jedním z cílů dotazníků bylo zjištění podnětů občanů města k doplnění služeb pro rodiny. Nejčastěji uváděnými chybějícími službami pro rodiny v otevřených otázkách dotazníku bylo zvýhodněné rodinné vstupné do organizací a na akce pro rodiny (14 respondentů), dále chybějící zastřešený prostor (hřiště), který by bylo možné využít pro aktivity s dětmi v případě špatného počasí (20 respondentů). Další podněty se týkaly většího spektra besed pro rodiny, většího počtu akcí pro děti i rodiny, péče o malé děti (MŠ a další zařízení), čistoty ulic a dětských hřišť. Výsledky dotazníkového šetření byly zohledněny při tvorbě Koncepce prarodinné politiky.

2. Cíle na období 2014 – 2019

Koncepce prarodinné politiky navazuje na stávající aktivity v této oblasti. Dokument vyjmenovává opatření, která by měla být řešena v souladu s potřebami rodin a finančními možnostmi. V rámci prarodinné politiky se pracuje zejména s výstupy komunitního plánování sociálních a navazujících služeb města a podněty od dalších organizací, občanů.

Pro optimální zajištění prarodinné politiky a vytvoření podmínek pro rodiny je nutné naplňovat několik zásadních cílů a opatření.

Cíl 1. Zajištění prarodinné politiky

Cíl 2. Informovanost rodin, komunikace s rodinami

Cíl 3. Služby pro rodinu

Cíl 4. Sledování rodinného a profesního života

Cíl 5. Městský prostor přátelský rodině

Cíl 6. Finanční podpora

Cílová skupina prarodinné politiky statutárního města Jablonec nad Nisou: rodina v širším slova smyslu s důrazem na rodinné vazby a s cílem podpory prarodinných vztahů na všech úrovních (rodičovské, prarodičovské atd.)

Cíl 1: Zajištění prarodinné politiky

Personálně zajistit prarodinnou politiku ve městě. Město má garanta (odbor sociálních věcí a zdravotnictví), který koncepčně plánuje a zajišťuje oblast prarodinné politiky. Město má vypracovanou Koncepti prarodinné politiky, kterou naplňuje.

Opatření 1.1 Koncepte prarodinné politiky

Popis opatření:

- vytvoření koncepte - garantuje odbor sociálních věcí a zdravotnictví
- koncepte stanovuje priority prarodinné politiky
- tvorba tzv. Plánů aktivit, které stanovují aktivity na jednoletá období

Opatření 1.2 Garant/realizátor prarodinné politiky

Popis opatření:

- odbor sociálních věcí a zdravotnictví – určený pracovník
- garantuje soulad prarodinné politiky města s výstupy jednání odborné skupiny (skupina komunitního plánování pro rodinu, děti a mládež)
- garantuje stanovení priorit prarodinné oblasti na jednotlivá období, sleduje naplňování stanovených priorit

Opatření 1.3 Pracovní skupina pro prarodinnou politiku

Popis opatření:

- skupina pro rodinu, děti a mládež komunitního plánování: jedná pravidelně (nejméně 1 x za 3 měsíce) o oblasti prarodinné politiky ve městě, o aktuálních, dlouhodobých potřebách rodin, navrhuje jednotlivá opatření
- spolupráce s ostatními skupinami komunitního plánování, dalšími neziskovými organizacemi v této oblasti, příslušnými odbory magistrátu a dalšími institucemi

Cíl 2: Informovanost rodin, komunikace s rodinami

Zajistit informovanost rodin o prarodinných opatřeních a aktivitách na všech úrovních. Rodina by měla být informována o prarodinných opatřeních a aktivitách města a dalších organizací.

Opatření 2.1 Pravidelně informovat veřejnost o prarodinné oblasti

Popis opatření:

- průběžná aktualizace stránek jablonecké rodiny - www.jabloneckarodina.cz – spravuje garant prorodinné politiky
- informovanost prostřednictvím místních médií – prostor v Jabloneckém měsíčníku a spolupráce s dalšími médii
- medializace, propagace prorodinných aktivit města – např.: tištěné materiály apod.

Opatření 2.2 Vzájemná komunikace organizací pracujících s rodinami

Popis opatření:

- prostor veřejnosti pro vyjádření se k prorodinné politice města (komunitní plánování)
- zapojení a spolupráce aktérů prorodinné politiky (viz. Opatření 1.3 Pracovní skupina pro prorodinnou politiku)
- předávání podnětů a zpětné vazby od rodin, z pracovních skupin komunitního plánování atd.
- vzájemná komunikace všech subjektů působících v této oblasti

Cíl 3: Služby pro rodinu

Zajistit fungování dostatečného počtu variabilních služeb, které podpoří funkce rodiny a přispějí k plnění rodičovských rolí. Je důležité nabídnout rodinám síť služeb, které jim pomohou uchovat její hodnoty, soudržnost a autonomii a vhodně doplní rodičovskou péči.

Opatření 3.1 Služby péče o děti

Popis opatření:

- institucionální péče o děti – dostatečná kapacita míst v mateřských školách s přihlédnutím k umístění dětí od 2 let věku
- neinstitucionální péče o děti: podpora vzniku a fungování mateřských a rodičovských center a dalších subjektů
- podpora ostatních subjektů poskytujících služby
- podpora péče o děti během školních prázdnin – např.: formou přímého finančního příspěvku rodičům na příměstské tábory, provozu mateřských škol v době letních měsíců, provozu družin

Opatření 3.2 Podpora rodinných, rodičovských kompetencí a hodnot

Popis opatření:

- podpora organizací a aktivit, které podporují rodinné a rodičovské kompetence: Týden partnerství (Týden manželství) a další aktivity

- vzdělávání a výchova v oblasti rodičovských kompetencí, k rodičovství, k partnerství – nabídka vzdělávacích programů pro školská zařízení i pro veřejnost
- podpora pěstounských rodin
- spolupráce s církvemi jako podporovateli hodnot manželství a rodičovství

Opatření 3.3 Podpora volnočasových aktivit rodin

Popis opatření:

- pořádání městských volnočasových aktivit s prorodinnou tématikou
- podpora organizací, které pořádají volnočasové aktivity pro rodiny
- podpora zachování a případně rozšíření nabídky volnočasových aktivit pro rodiny

Opatření 3.4 Podpora rodin se specifickými potřebami

Popis opatření:

- podpora vzniku a udržení dostatečné sítě sociálních a návazných služeb – zkvalitnění života jednotlivců a rodiny, předcházení sociálnímu vyloučení (*2. Komunitní plán sociálních a souvisejících služeb Jablonecka na období 2012 – 2015*)
- systém financování těchto služeb (sociální služby podle zákona č. 106/2008Sb., o sociálních službách, navazující služby)
- spolupráce s dalšími pracovními skupinami komunitního plánování sociálních a navazujících služeb

Cíl 4: Sladování rodinného a pracovního života

V rámci podpory rodiny a prorodinné politiky města podporovat zaměstnance/rodiče v regionu Jablonecka a umožnit jim sladění jejich soukromého/rodinného a profesního života. Vedle dostatečné sítě zařízení péče o děti je důležité spolupracovat se zaměstnavateli, kteří jsou vstřícní ke sladování.

Opatření 4.1 Podpora zaměstnavatelů vstřícných k rodinám

Popis opatření:

- spolupráce s neziskovými organizacemi, které se touto problematikou zabývají
- podpora zajištění informovanosti rodičů i zaměstnavatelů v otázce sladování
- spolupráce s Okresní hospodářskou komorou
- Magistrát města Jablonec nad Nisou jako příklad zaměstnavatele vstřícného k rodinám

- spolupráce s Úřadem práce – nabídka pracovních míst pro matky s předškolními dětmi

Cíl 5: Městský prostor přátelský rodině

Vytvořit městský prostor, který je přátelský pro rodinu a který umožňuje udržování dobrého prarodinného klimatu. Jedná se o několik oblastí, kterými je nutné se zabývat.

Opatření 5.1 Bezbariérovost města

Popis opatření:

- spolupráce na dodržení bezbariérovosti města - bezbariérový přístup do veřejných budov, bezbariérovost dopravy (MHD), bezbariérové úpravy komunikací (chodníků, sjezdy, nájezdy pro kočárky, invalidní vozíky, bezbariérové přechody pro chodce)

Opatření 5.2 Síť míst přátelských dětem „místo pro děti“

Popis opatření:

- „Místo pro děti“ v centru města – prostor pro přebalení a nakojení dětí ve vyhovujících podmínkách
- spolupráce na vytvoření sítě míst „místo pro děti“ – místa s dětským koutkem, přebalovacím pultem, nekuřáckým prostředím apod.

Opatření 5.3 Prostor pro rodinu v centru města

Popis opatření:

- vytvoření, podpora vnitřní zastřešené herny pro děti – možnost trávení volného času pro rodinu

Opatření 5.4 Úřad přátelský rodině

Popis plnění:

- vytvoření prostředí přátelského rodině – bezpečná místa pro děti
- umožnění rodičům s malými dětmi rychlé a flexibilní vyřízení záležitostí na úřadě
- nové prostory Vnitřního informačního centra – bezbariérové WC s přebalovacím pultem

Opatření 5.5 Bezpečnost a prevence kriminality

Popis plnění:

- bezpečnost v dopravě: vytváření podmínek pro větší bezpečnost, eliminaci úrazů – přechody, chodníky, cyklostezky, dopravní výuka na dětském dopravním hřišti, autobusy s bezpečnostními pásy a dětskými sedačkami (tzv. Berušky)
- bezpečnost ve městě: spolupráce s městskou policií - pravidelné pochůzky policie, kamerový systém, hlídky na přechodech pro chodce v době začátku školní výuky, primární prevence ve školských zařízeních
- zajištění dostatečné prevence kriminality – *Plán prevence kriminality 2012 -2016*, zvýšení finanční gramotnosti jako prevence možných sociálních problémů
- finanční podpora primární prevence na základních školách
- podpora preventivní činnosti IZS (integrováný záchranný systém) a dalších organizací (ČČK, vodní záchranáři, horská služba, městská policie)

Opatření 5.6 Síť hřišť, sportovišť a plácků

Popis opatření:

- zajištění dostatečné sítě dětských hřišť a sportovišť pro potřeby volného času
- udržování stávajících hřišť a sportovišť, dle aktuální potřeby budování nových hřišť

Cíl 6: Finanční podpora

Systematicky podpořit rodiny finančním zvýhodněním a dalšími opatřeními, které přispějí ke zlepšení jejich situace v Jablonci nad Nisou a podpoří prorodinné vztahy a vazby.

Opatření 6.1 Finanční podpora prorodinných aktivit

Popis opatření:

- akce pořádané městem (Den otců, Den rodiny, Týden partnerství, Týden seniorů a další akce)
- podpora organizací, které pořádají aktivity pro rodiny (projekt Jablonec nad Nisou a další)

Opatření 6.2 Přímá podpora

Popis opatření:

- zvýhodněné jízdné – rodinné víkendové jízdenky, senior pasy (zajišťuje Liberecký kraj)
- rodinné pasy – zavedení rodinných pasů na krajské úrovni

- systém rodinného vstupného, zvýhodněné vstupné na kulturní akce, sportovní akce, vstupné do kulturních, sportovních zařízení a další benefity
- podpora nadaných dětí

Opatření 6.3 Dostupné bydlení pro rodiny

Popis opatření:

- bytová politika města přizpůsobena potřebám rodin
- systém bydlení pro příjmově a jinak vymezené rodiny (městské ubytovny, bezbariérové byty, byty zvláštního určení, malometrážní byty apod.)